

Kristna Värdepartiet – Remissvar
SOU 2026:2 "710 miljoner skäl till reformer"
Dnr: Ju2026/00079

Kristna Värdepartiet har tagit del av betänkandet och vill framföra följande synpunkter.

1. Sammanfattning

Kristna Värdepartiet välkomnar en reform av det svenska valsedelsystemet. Vi delar bedömningen att nuvarande system är ineffektivt, resurskrävande och i praktiken orättvist mellan etablerade och mindre partier.

2. Praktiska erfarenheter av dagens valsedelsystem

Våra erfarenheter från tidigare val bekräftar att distributionen av valsedlar innebär en betydande logistisk belastning, särskilt för mindre partier. Systemet kräver omfattande manuella insatser under mycket begränsade tidsfönster, vilket i praktiken missgynnar aktörer med begränsade resurser.

3. Stöd för gemensam valsedel

Vi ser positivt på utvecklingen mot ett system med gemensam valsedel (enhetsvalsedel), där samtliga partier listas och väljaren själv markerar sitt val.

Ett sådant system kan bidra till:

- mer jämlika villkor mellan partier
- minskad administrativ och ekonomisk belastning
- förbättrad tillgänglighet och tydlighet för väljare
- minskad miljöpåverkan

4. Kritik mot höjda trösklar för deltagande - insamling av stödförklaringar

Vi ser dock allvarliga risker med de föreslagna kraven för att få tillgång till kandidatvalsedlar, särskilt tröskeln om 10 000 stödförklaringar.

I dagens system krävs i praktiken inga sådana trösklar för att delta i val, och endast 1 500 namnunderskrifter för att registrera en partibeteckning. Att införa ett krav på 10 000 stödförklaringar innebär en kraftig höjning av inträdesbarriären.

Detta riskerar att leda till att mindre och nya partier i praktiken osynliggörs i valprocessen, trots att de formellt fortfarande får delta. Att hänvisa väljare till att manuellt skriva partinamn på blanka valsedlar utgör inte ett likvärdigt alternativ.

5. Utred möjligheten till första- och andrahandsval

Fyraprocentsspärren må vara befogat dels utifrån praktiska politiska behov gällande regeringsbildning och dels utifrån demokratiska hänsyn (en allt för låg spärr kan ge mycket små minoriteter oproportionerligt stor makt när de blir tungan på vågen). Samtidigt finns det en

odemokratisk slagsida med fyraprocentsspärren då den kan få nya opinioner att bli närmast politiskt osynliggjorda.

Ett system med första- och andrahandsval skulle göra valsystemet mycket mer demokratiskt samtidigt som fyraprocentsspärren vidmakthålls. I de fall en väljares förstahandsval inte samlar fyra procent eller mer blir då väljarens andrahandsval gällande. Detta borde inte vara praktiskt omöjligt att genomföra och är i våra ögon mycket önskvärt.

6. Behov av inkluderande utformning

Det är avgörande att ett nytt system inte skapar oproportionerliga hinder för mindre eller nya partier. Reformen bör utformas så att politisk mångfald och reell valbarhet säkerställs även för aktörer som ännu inte har etablerat ett brett organisatoriskt stöd.

7. Slutsats

Kristna Värdepartiet tillstyrker inriktningen mot ett reformerat valsedelssystem och ser positivt på införandet av en gemensam valsedel. Samtidigt avstyrker vi införandet av alltför höga trösklar som riskerar att begränsa den demokratiska mångfalden.

Vi vill betona vikten av att reformen genomförs på ett sätt som bevarar ett öppet och inkluderande demokratiskt system.

Kristna Värdepartiet

Mats Selander

Partiordförande

2026-05-21